

- (iv) i tilfælde af unormalt arbejdspress;
- (v) for at indvinde tabt arbejdstid ved kollektive arbejdsstandsninger på grund af ødelæggelse af materialer, afbrydelser af kraftforsyningen, dårligt vejr, mangel på materialer eller transportmidler samt ulykker;
- (vi) i tilfælde af begivenheder, der frembyder en fare for samfundet;

e) som en periodisk ordning

- (i) af hensyn til den årlige lageropgørelse og udarbejdelse af den årlige status;
- (ii) af hensyn til særligt sæsonmæssigt arbejde.

15. I tilfælde hvor den normale arbejdstid overstiger 48 timer om ugen, bør vedkommende myndighed eller organ, før den meddeler dispensation i de i stk. 14, pkt. a), (i) og (iii), pkt. b), (iv) og (v), og pkt. c), (i) og (ii), omhandlede tilfælde, meget omhyggeligt overveje, om der er et virkeligt behov for en sådan dispensation.

D. Overarbejde.

16. Al arbejdstid ud over den normale arbejdstid bør anses for overarbejde, medmindre den er taget i betragtning ved fastsættelse af aflønningen i overensstemmelse med sædvane.

17. Vedkommende myndighed eller organ i de enkelte lande bør fastsætte et maksimum for den samlede overarbejdstid inden for en bestemt periode, medmindre det drejer sig om *force majeure*.

18. Ved fastsættelse af overarbejde bør der tages passende hensyn til de særlige forhold, der gør sig gældende for unge mennesker under 18 år, gravide kvinder, diegivende mødre og erhvervshæmmede.

19. (1) Overarbejde bør aflønnes med højere lønsatser end den normale arbejdstid.

(2) Lønsatserne for overarbejde bør fastsættes af vedkommende myndighed eller organ i de enkelte lande, dog således at disse under ingen omstændigheder må være mindre end de i artikel 6, stk. 2, i konventionen af 1919 om arbejdstid i industrien fastsatte.

E. Forhandlinger med arbejdsgivere og arbejdere.

20. (1) Vedkommende myndighed bør gøre det til en praksis at forhandle med de mest repræsentative arbejdsgiver- og arbejderorganisationer om spørgsmål vedrørende gennemførelsen af nærværende henstilling.

(2) I særdeleshed bør der finde forhandlinger sted om følgende forhold, for så vidt de i de enkelte lande er overladt til vedkommende myndigheds afgørelse:

- a) de i stk. 8 omhandlede ordninger;
- b) maksimumslængden af den periode, over hvilken den gennemsnitlige arbejdstid kan beregnes, jfr. stk. 12;
- c) de bestemmelser, der måtte blive fastsat i medfør af stk. 13 vedrørende døgndriftsarbejde;
- d) de i stk. 14 omhandlede undtagelser;
- e) den i stk. 17 og 19 fastsatte maksimumsgrænse for og aflønning af overarbejde.

F. Tilsyn.

21. Med henblik på en effektiv gennemførelse af de foranstaltninger, der træffes til en gradvis nedsettelse af arbejdstiden i henhold til stk. 4 og 5,

- a) bør der træffes egnede forholdsregler til sikring af en tilfredsstillende administration af bestemmelserne om arbejdstid gennem et fyldestgørende tilsyn eller på anden måde;
- b) bør det pålægges arbejdsgiveren at underrette de pågældende arbejdere, ved opslag i virksomheden eller ved sådanne andre metoder, som måtte blive godkendt af vedkommende myndighed, om
 - (i) tidspunkterne for arbejdets begyndelse og afslutning;
 - (ii) i tilfælde hvor arbejdet udføres af skiftehold, tidspunktet for hvert holds påbegyndelse og afslutning af arbejdet;
 - (iii) hvileperioder, der ikke udgør en del af den normale arbejdstid;
 - (iv) de ugentlige arbejdsdage;
- c) bør det pålægges arbejdsgiveren at føre en fortegnelse i en form, der kan accepteres af vedkommende myndighed, over de enkelte arbejderes arbejdstid, løn og overarbejde og forevise denne fortegnelse for tilsynet efter dettes anmodning;
- d) bør der fastsættes sådanne straffebestemmelser, som måtte anses for passende under hensyntagen til den metode, der anvendes ved gennemførelsen af nærværende henstillings bestemmelser

G. Almindelige bestemmelser.

22. Nærværende henstilling berører ingen lov, administrativ bestemmelse, voldgiftskendelse, sædvane, overenskomst eller resultat af forhandlinger mellem arbejdsgivere og arbejdere, der sikrer — eller går ud på at sikre — arbejderne mere gunstige vilkår.

23. Nærværende henstilling finder ikke anvendelse på landbrug, transport til søs eller havfiskeri. For disse erhvervsgræne bør der udarbejdes særlige bestemmelser.